

I u ovom svėsku objavljene su vrijedne rasprave s tematikom od antike do naših dana. *Slobodan Cače*, Prilozi povijesti Liburnije u 1. stoljeću prije Krista (1-35). U ovom članku autor obrađuje fragmente poznate povijesti Liburnije od pohoda G. Sepronija Tuditana 129. pr. n. e, preko događaja u svezi s zauzimanjem Promone od strane Delmata 50/49. pr. n. e. gdje zaključuje da je Premona zauzeta 50. pr. n. e., o bici na Krku 49. pr. n. e. i ulozi Liburna u građanskom ratu Pompeja i Cezara, i o pojavi i ulozi liburne (navis liburna) u rimskoj floti u 1. stoljeću pr. n. e. *Lujo Margetić*, Odnosi Liburnije i Istre u antici, i ranom srednjem vijeku (37-61). U ovom članku autor kratko govori o: razlici u pravnom položaju Liburnije i Istre u doba principata, granici Italije na Raši i u doba dominata, o otporu istarskih i dalmatinskih biskupa u doba Justinijanove osude tzv. tri poglavlja, o granici Istre i Liburnije prema Ravenskom anonimu, o putu i dolasku Slavena u Istru, o Lici i podvelebitskom primorju kao centru rane profrančke hrvatske, o biti ugovora Mletaka i istarskih gradova »contra generationes Sclavorum«, novom tumačenju vijesti Ivana Đakona o tome da su »Slaveni i Dalmatinci napali Istru«, o granici rane hrvatske države prema Istri, odbacuje Hauptmanovu teoriju o vremenu i premještanju hrvatske granice od Učke na Rječinu, o ispravi Otona III iz 996. godine, o vijesti Ivana Đakona o Ekspediciji dužda Petra Orseola 1000. g. da je Pula priznavala vlast Mletaka, o tome da je područje oko Pazina i Pićine bilo dobro naseljeno i imalo dobre odnose s Liburnijom što proizlazi iz isprave cara Henrika II iz 1012. godine. *Lovorka Coralić*, Zadrani u Veneciji od XIV do XVIII stoljeća (63-118). Autorica u ovom članku na osnovi izvorne građe iz mletačkog arhiva prikazuje prisutnost i djelovanje Zadrana u Veneciji od XIV do XVIII stoljeća. Ukazala je na intenzitet doseljavanja Zadrana, njihova zanimanja i mjesta stanovanja, svakodnevni život i kontakte koje ostvaruju u krugu obitelji, prijatelja i poznanika. Razmatra njihov vjerski život i uključenost u bratovštini slavenskih doseljenika sv. Jurja i Tripuna, prikazuje i ekonomske mogućnosti i poduzetništvo istaknutijih pojedinaca. Na kraju ukazuje na djelovanje zadarskih umjetnika i književnika u Veneciji. Unutar članka uključena su i tri grafička prikaza: Broj Zadrana u Veneciji prema oporukama 1301-1700. god, zanimanja Zadrana u Veneciji (u postocima), mjesta stanovanja Zadrana prema predjelima Venecije. *Marija Zaninović-Rumora*, Stare mjere za površinu u sjevernoj Dalmaciji (121-135). U ovom članku autorica istražuje mjere za površinu u srednjem vijeku i mletačkom razdoblju na području sjeverne Dalmacije. Mjere se temelje na mjerama za dužinu, a one su važne u proučavanju agrarnih i ekonomskih odnosa u navedenom razdoblju. *Miroslav Granić*, Plemstvo, grbovi i rodoslovlja paške vlastele u XVIII stoljeću (137-218). Autor u ovom članku na temelju izvorne građe razmatra problem ustrojstva, sastava i razvitka plemstva paške općine tijekom XVIII stoljeća. Iznosi biografske podatke onih obitelji koje su tada pripadale plemićkom staležu. U drugom dijelu članka autor se posvećuje paškim grbovima koji svojim simbolima otkrivaju mnoge pojedinosti o njihovim vlasnicima. Treći dio posvećen je rodoslovljima kojima dokazuje da je paški plemićki sloj potekao od starih hrvatskih rodova koji su u hrvatskom ranom srednjem vijeku naselili ovaj otok. Uz članak nalazi se prilog rodoslovlja najznačajnijih paških obitelji te prikazi njihovih grbova. *Šime Peričić*, Glavari i časnici Vojne krajine u Dalmaciji (219-232). U ovom članku autor ukratko prikazuje kako su funkcije i časti glavara i časnika uglavnom obavljali pripadnici domaćeg stanovništva koji su se priklonili vlasti pri održavanju veze s zagorskim pučanstvom. Na kraju članka autor prilaže popis časnika Krajine koji se javljaju u izvorima (str. 227-231). *Šime Peričić*, Splitskinin Vid Nikolić (233-241). Autor je potaknut nespominjanjem ove značajne osobe gospodarskog života Splita u prvoj polovici XIX stoljeća u dostupnim enciklopedijama i leksikonima pa iznosi njegovu kraću biografiju. *Marjan Diklić*, Jedan dokument o nastanku i organizaciji Stranke prava u Dalmaciji (243-252). U prvom dijelu članka autor govori o pojavi Stranke prava u Dalmaciji - Prodanove, Trumbić-Supilove i Biankinijeve i o njihovom ujedinjenju u jednu jedinstvenu stranku (izvršeno na Konferenciji u Zadru 22. kolovoza 1894). Nadalje iznosi jedinstven »Program« stranke iz 1894. koji je bio program dalmatinskih pravaša te analizira »Uredbu rada« Stranke prava u Dalmaciji usvojene na osnivačkoj Konferenciji u Zadru. U drugom dijelu članka autor donosi »Privremenu uredbu Stranke prava u Dalmaciji« kao temeljni dokument o stranačkom uređenju dalmatinskih pravaša.

UDK 949.75

ISSN 0353-295X

FILOZOFSKI FAKULTET SVEUČILIŠTA U ZAGREBU
ZAVOD ZA HRVATSKU POVJEST
INSTITUTE OF CROATIAN HISTORY
INSTITUT FÜR KROATISCHE GESCHICHTE

R A D O V I

27

U SPOMEN
JOSIPU LUČIĆU

UDK 949.75

ISSN 0353-295X

FILOZOFSKI FAKULTET SVEUČILIŠTA U ZAGREBU
ZAVOD ZA HRVATSKU POVIJEST
INSTITUTE OF CROATIAN HISTORY
INSTITUT FÜR KROATISCHE GESCHICHTE

R A D O V I

27

Z A G R E B

1994.

FILOZOFSKI FAKULTET SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

Izdavač: ZAVOD ZA HRVATSKU POVIJEST

UREDNIČKI KOLEGIJ:

Ivo GOLDSTEIN, Dragutin PAVLIČEVIĆ, Mario STRECHA

IZVRŠNI UREDNIK:

Mario STRECHA

PRIPREMA ZA TISAK:

Hrvoje STANČIĆ

Adresa uredništva: Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
Zagreb, Krčka ul. 1

Časopis izlazi jednom godišnje.

Izdavanje časopisa sufinancira Ministarstvo znanosti i tehnologije.

Rješenjem Republičkog komiteta za prosvjetu, kulturu fizičku i tehničku kulturu R Hrvatske br. 6859/1 od 5. X. 1982. časopis »Radovi« oslobođen je plaćanja poreza na promet proizvoda.

Časopis je registriran u Republičkom komitetu za informacije R Hrvatske pod br. UP-547/2-84-1984.